

Theo van Gogh; een belangrijke aanjager van de 'zeg wat je denkt'-storm. foto Edwin Smulders

Zorgen over het geestelijk klimaat

Er raast een storm over Nederland: de 'zeg wat je denkt'-storm. De storm raast nu al een jaar of vijf en oude waarden als respect en fatsoen dreigen er onder te bezwijken.

**Eindhovens Dagblad
Redactie 28-03-2008**

In een notendop is dat de kern van een interessant boekje dat de Nijmeegse socioloog Bas van Stokkom onlangs uitbracht. 'Mondig tegen elke prijs' heet het en alleen al uit de titel blijkt dat de schrijver zich ernstig zorgen maakt over het geestelijk klimaat in Nederland.

Is dat terecht? In de Volkskrant vertelde actrice en regisseuse Monique van

de Ven onlangs over de manier waarop Theo van Gogh de spot met haar dreef, na het overlijden van haar zoontje Nino. Van Gogh vond dat de actrice in de media wat al te sentimenteel deed over dit drama en rammelde onder meer de volgende zin uit zijn pc: 'Een hele troost dat Nino niet voor niets stierf en mama nog jaren op tournee kan met zijn nagedachtenis.'

Om er zeker van te zijn dat de treurende moeder zijn column zou lezen, stopte hij eigenhandig een printje in haar brievenbus, vertelde Monique van de Ven.

In het boekje van Van Stokkom wordt Theo van Gogh aangeduid als één van de kampioenen van het vrije woord, een belangrijke aanjager van de 'zeg wat je denkt'-storm. Moslims zette hij bij voorkeur neer als 'middeleeuwse geitenneukers', burgemeester Job Cohen was een 'doortrapte NSB'er, een jood die door de slaggers van Allah om een boodschap gestuurd kon worden'.

Van Gogh kwam op een weerzinwekkende manier aan zijn einde, maar de 'zeg wat je denkt'-storm is na die zwarte dag niet gaan liggen. Integendeel: de kracht van de storm is alleen maar toegenomen, vooral door toedoen van een Limburgse parlementariër. Met een opvallende advertentie in de krant deed media-ondernemer Harry de Winter onlangs een poging om Nederland te wijzen op de schade die de storm inmiddels heeft aangericht. De kern van zijn boodschap was: 'Als Wilders hetzelfde over joden (en het Oude Testament) gezegd zou hebben, als wat hij nu over moslims (en de Koran) uitkraamt, dan was hij allang afgeserveerd en veroordeeld wegens antisemitisme.'

Je kunt er over twisten of zijn vergelijking tussen joden en moslims zo verstandig was, maar waar het hier om gaat, is de bagger die De Winter over zich heen kreeg, vanaf het moment dat zijn actie openbaar werd. De immer fijnbesnaarde jongens en meisjes van de website Geenstijl.nl serveerden hem af als die 'jiddische advertentieboer uit Oss' en ook vanuit andere internetfora steeg de onwelriekende geur van

antisemitisme op. "Dit land is gek geworden", concludeerde De Winter zelf.

Socioloog Van Stokkom toont zich ook kritisch tegenover de media, die maar al te graag een podium bieden aan iedereen die, recht voor de raap, een paar provocerende uitspraken uit de mouw schudt. Doodsbenauwd dat ze, zoals ten tijde van Pim Fortuyn, nóg eens verrast worden door een volkse opstand, richten ze de microfoon op de onderbuik van Nederland en verspreiden ze het gerommel dat daar geregistreerd wordt.

Dat in onderzoeken al die geluiden uit de onderbuik worden weersproken of op zijn minst genuanceerd, doet er niet toe. Als de feiten iets anders zeggen, is dat jammer voor de feiten: het is een leidraad die vooral geldt voor de tv.

Harry de Winter zat na zijn advertentiecampaagne aan tafel bij Pauw&Witteveen tegenover de arabist Hans Jansen, die goed bevriend was met Theo van Gogh. Het debat tussen de twee ontaardde in een ordinaire scheldpartij, waarbij Jansen De Winter wegzette als een 'blind mannetje'. Totdat zelfs Pauw&Witteveen er genoeg van kregen en het tijd werd voor de 'Zapservice'. Een besluit dat op de genoemde internetfora hevig werd betreurd: 'Krijgt zo'n linkse jongen er eindelijk van langs, stoppen ze ermee!' De 'zeg wat je denkt'-storm is nog lang niet over zijn hoogtepunt heen.